

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام‌مصیری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • نمابر: ۸۸۹۲۵۶۶۷ • تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸ • توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم

شترق

پنجشنبه ۲۱ خرداد ۱۴۰۵ • ۲۵ ذی‌الحجه ۱۴۴۷ • ۱۱ ژوئن ۲۰۲۶ • سال بیستویکم • شماره ۵۴۰۶ • ۸ صفحه

اذان ظهرتهران ۱۲:۰۴ • اذان مغرب ۱۹:۴۱ • اذان صبح فردا ۳:۰۲ • طلوع آفتاب ۴:۴۸

www.sharghdaily.com

aparat:tasvirshargh

Telegram:SharghDaily

youtube:sharghdaily

twitter:sharghdaily

instagram:sharghdaily1

کیسو فغفوری: این روزها و بیشتر در هفته‌های گذشته اگر کمی دقت می‌کردیم، دختران و پسران نوجوانی را می‌دیدیم که در مغازه‌ها مشغول کار هستند. در فصل امتحانات مدارس، تعدادشان به عنوان فروشنده در مغازه‌ها، میوه‌فروشی‌ها و سوپرمارکت‌ها و متروها بیشتر هم شده است. سریع‌تر کار را انجام می‌دهند، معصومیت خاصی در صورت و حرکتشان وجود دارد و به‌شدت تلاش می‌کنند خود را ماهر نشان دهند. خیلی زود پرشسی که در ذهنمان مطرح می‌شود را عقب می‌رانیم؛ چراکه دلایل متعددی به ذهنمان می‌رسد که چرا پای درس یا بازی نیستند. کودکانی که کار می‌کنند یا به اصطلاح کودکان کار، یکی از موضوعاتی است که نهاد‌های حقوق بشری و حقوق کودک همیشه درگیر آن هستند و البته بیشتر این سازمان‌ها و گروه‌ها از حل این مسئله ناتوان‌اند. این روزها و پس از جنگ این مسئله بیشتر به چشم می‌آید؛ مسئله‌ای که نه در جهان و نه در ایران حل‌ننده است.

۱۳۸ میلیون کودک درگیر کار

آمارهای مشترک یونیسف و سازمان بین‌المللی کار نشان می‌دهد در سال ۲۰۲۴ حدود ۱۳۸ میلیون کودک در جهان درگیر کار کودک بوده‌اند که در این میان حدود ۵۴ میلیون نفر در مشاغل خطرناک فعالیت می‌کنند؛ مشاغلی که سلامت، امنیت و رشد جسمی و روانی آنان را تهدید می‌کند. این گزارش همچنین تأکید می‌کند بسا وجود کاهش بیش از ۲۰ میلیون نفری کار کودک از

دارند. این در حالی است که تأثیر فعالیت‌های اقتصادی بر والدین، معلمان و مراقبان نیز به‌صورت مستقیم بر کیفیت زندگی، امنیت و حمایت از کودکان اثرگذار است. با وجود این، بسیاری از شرکت‌ها همچنان حقوق کودکان را در سیاست‌گذاری‌های داخلی، فرایندهای نظارتی و گزارش‌های پایداری خود نادیده می‌گیرند.

وقتی کودکان زیرمباران تبلیغات قرار می‌گیرند

کارشناسان حقوق کودک هشدار می‌دهند کودکان امروز بیش از هر زمان دیگری تحت تأثیر فعالیت‌های اقتصادی و تجاری قرار دارند؛ از تبلیغات و بازاریابی تا استفاده از پلتفرم‌های دیجیتال، محیط‌های آموزشی و حتی زنجیره‌های تولید و کار. بر اساس گزارش‌های یونیسف، شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی، چه به‌طور مستقیم و چه از طریق تأثیر بر زندگی والدین و مراقبان، نقش تعیین‌کننده‌ای در سلامت، رفاه، آموزش و امنیت کودکان دارند. یونیسف همچنین هشدار داده است کودکان در فضای دیجیتال نیز با تهدیدهای فزاینده روبه‌رو هستند. پژوهش‌های دانشگاهی نشان می‌دهد حدود ۲۷ درصد ویدئوهای مناسب کودکان در یوتیوب، دست‌کم یک تبلیغ نامناسب برای کودکان نمایش می‌دهند و نزدیک به

به مناسبت هفته محیط زیست، چندین بهله پرند شکاری بعد از تیمار و درمان، در طبیعت بگر همدان رهاسازی شدند.

عکس: مینا لطیفی، فارس

وقتی اقتصاد به کودک رحم نمی‌کند

۱۰ درصد تبلیغات نمایش داده‌شده برای کودکان حاوی محتوای نامناسب یا آسیب‌زا هستند. تحقیقات دیگری نیز نشان می‌دهد شرکت‌های تبلیغاتی و پلتفرم‌های آنلاین، با وجود محدودیت‌های قانونی، همچنان از روش‌های غیرمستقیم برای هدف‌گیری تبلیغاتی کودکان استفاده می‌کنند. پژوهشگران هشدار داده‌اند کودکان به دلیل سن پایین، بیش از بزرگسالان در برابر تبلیغات هدفمند و جمع‌آوری داده‌های شخصی آسیب‌پذیر هستند.

سندی جهانی که مورد بی توجهی قرار گرفت

رعایت اصول اخلاقی در تبلیغات، حفاظت از داده‌ها و حریم خصوصی کودکان و توجه به آثار زیست‌محیطی فعالیت‌های اقتصادی بر نسل آینده جزو وظایف شرکت‌ها و مسئولیت اجتماعی آنهاست. در این چارچوب، «اصول حقوق کودک و کسب‌وکار» که با همکاری «یونیسف» و سازمان «نجات کودکان» تدوین شده، به عنوان نخستین سند جامع جهانی در زمینه مسئولیت شرکت‌ها در قبال کودکان شناخته می‌شود. این سند برای هدایت شرکت‌ها در زمینه احترام و حمایت از حقوق کودکان شناخته می‌شود. تدوین این چارچوب که نخستین‌بار در سال ۲۰۱۰ مطرح شد، حاصل فرآیندی گسترده با

یادداشت

هیچ کودکی برای کار کردن به دنیا نیامده است

به مناسبت دوازدهم ژوئن، روز جهانی مبارزه با کار کودک

لطف‌اله محسنی

مدیرعامل مؤسسه پژوهاک امید کودک

اجتماعی و آسیب‌های گوناگون خانوادگی نیز مواجه‌اند. از این رو، نگاه به کار کودک صرفاً از منظر اشتغال با درآمد، نگاهی ناقص است. کودکان کار بیش از هر چیز، کودکانی در معرض آسیب هستند که نیازمند حمایت همه‌جانبه‌اند. تجربه کشورهای مختلف نشان داده است مؤثرترین راه مبارزه بسا کار کودک، برخورد‌های مقطعی و حذف صورت‌مسئله نیست. آنچه می‌تواند چرخه کار کودک را متوقف کند، حمایت از خانواده‌ها، تضمین دسترسی کودکان به آموزش باکیفیت، تقویت نظام‌های حمایت اجتماعی، کاهش فقر و ایجاد فرصت‌های شغلی مناسب برای بزرگسالان است، هرگاه خانواده‌ها از حداقل امنیت معیشتی برخوردار باشند، احتمال آنکه کودکان برای تأمین نیازهای زندگی وارد بازار کار شوند کاهش می‌یابد.

در این میان، نقش سازمان‌های مردم‌نهاد و شهروندان مسئول نقشی بی‌بدیل است. بسیاری از کودکان در معرض کار، بیش از آنکه توسط نظام‌های رسمی شناسایی شوند، توسط فعالان محلی، معلمان، مددکاران اجتماعی، داوطلبان و خیرین دیده می‌شوند. حمایت از تحصیل کودکان، تأمین نیازهای اساسی خانواده‌ها، ارائه خدمات روانی و اجتماعی، آگاهی‌بخشی عمومی و مطالبه‌گری برای اجرای بهتر قوانین، بخشی از ظرفیت ارزشمند جامعه مدنی در حمایت از کودکان است.

اما مسئولیت فقط بر دوش نهادهای تخصصی نیست. هریک از ما می‌توانیم بخشی از راه‌حل باشیم؛ با بی‌تفاوت نبودن، با حمایت از برنامه‌های آموزشی و حمایتی، با مشارکت داوطلبانه، با گسترش آگاهی عمومی و با دفاع از حق هر کودک برای برخورداری از آموزش، امنیت و کرامت انسانی. در مؤسسه پژوهاک امید کودک، هر روز با کودکانی روبه‌رو می‌شویم که فقط به یک فرصت نیاز دارند؛ فرصتی برای ماندن در مدرسه، برای یادگرفتن، برای رشدکردن و برای رویاپردازی. تجربه ما نشان می‌دهد پشت بسیاری از کودکان کار، خانواده‌هایی قرار دارند که نه انتخاب، بلکه ناچاری آنان را به این نقطه رسانده است. به همین دلیل، حمایت از کودکان بدون حمایت از خانواده‌هایشان ممکن نیست. روز جهانی مبارزه با کار کودک یادآور یک حقیقت ساده اما بنیادین است: هیچ کودکی نباید برای زنده‌ماندن، کودکی خود را از دست بدهد. بیایید در کنار یکدیگر، برای ساختن جامعه‌ای تلاش کنیم که در آن جای کودکان در مدرسه، کتابخانه، زمین بازی و آغوش امن خانواده باشد؛ نه در خیابان، کارگاه، کوره‌پزخانه، مراکز تفکیک زباله یا هر محیطی که آینده آنان را تهدید می‌کند.

آینده هر جامعه از کودکانش آغاز می‌شود و حفاظت از کودکان، مسئولیتی است که برعهده همه ماست.

اقتصادخوانی

رنج کارگرهای بیکار

تمام این سازه‌های بلندقامت، برج‌های مه‌آلود پایتخت و شهرهای بزرگ ودیوارهای ستبری که پناهگاه و مامن انسان‌ها می‌شوند، حاصل عرق جبین و دست‌رنج کارگرانی است که خود در بی‌پناهی و بی‌ثباتی مفرط زیست می‌کنند. کارگران ساختمانی، معماران گمنام توسعه شهری، امروز در اوج بحران و در بدترین شرایط معیشتی و کاری قرار گرفته‌اند؛ نابرابری ساختاری جامعه به‌گونه‌ای رقم خورده که سفره سازندگان این بناهای باشکوه، خالی‌تر و کوچک‌تر از هر زمان دیگری است. تجربه نشان داده است در هر تکانه اقتصادی، رکود بازار مسکن و بحران‌های اجتماعی، این قشر شریف و بی‌دفاع، نخستین کسانی هستند که زیر آوارهای تورم آسیب می‌بینند؛ کارگرانی فصلی که نه دستمزد ثابتی دارند، نه از امنیت کارگاه برخوردارند و نه چتر حمایتی کارآمدی مانند بیمه بیکاری بر سرشان گشوده است. در همین باره، «میخائیل صدیقی»، رئیس انجمن صنفی کارگران ساختمانی استان کردستان و عضو هیئت‌مدیره کانون انجمن‌های صنفی کارگران ساختمانی کشور، در گفت‌وگو با ایلنا به تشریح وضعیت بحرانی کارگاه‌های ساختمانی، چالش‌های سنگین حق بیمه و پدیده تلخ مهاجرت اجباری این کارگران پرداخته است. صدیقی گفت:

«واقعیت این است که شرایط کنونی ما از نظر اقتصادی یک شرایط کاملاً جنگی است. اقتصاد کشور به زنجیرهای این وضعیت تیره خورده و بیشترین ترسک‌های این بحران، دقیقاً معیشت و زندگی قشر ضعیف و حتی متوسط جامعه را نشان‌ه رفته و باعث فروپاشی تدریجی زندگی آنان شده است.» این فعال کارگری تأکید کرد: «بخش نگران‌کننده داستان اینجاست که با روال فغلی و موضوعاتی که سازمان تأمین اجتماعی و برخی نمایندگان مجلس پیگیری می‌کنند، طرح‌هایی در نوبت رأی‌گیری است که امیدواریم به سرانجام نرسند؛ چراکه سه تا چهار بند در تبصره در قالب طرح‌های مختلف در دست تصویب است که اگر حتی یکی از آنها صوب شود، به منزله تیر خلاص به زندگی طبقه کارگر- به‌ویژه کارگران ساختمانی خواهد بود.» از طرح‌های مربوط به اصلاح نظام تأمین اجتماعی و افزایش سن بازنشستگی گرفته تا طرح‌های افزایش سهم بیمه کارگران ساختمانی، همگی کاملاً به ضرر کارگران، مزدبگیران و بیمه‌شدگان است.» عضو هیئت‌مدیره کانون انجمن‌های صنفی کارگران ساختمانی کل کشور تشریح کرد: «شرایط نامساعد اقتصادی باعث شده است بسیاری از کارگران ساختمانی و حتی کارفرمایان بیکار شوند. وقتی کار نیست، کارگر ساختمانی برای بقا و امرار معاش خانواده مجبور می‌شود به شغل‌های کاذب مانند دست‌فروشی یا به کار طاقت‌فرسا و پرخطر کولبری در مناطق مرزی روی بیاورد. آمار مهاجرت کارگران ساختمانی به کشورهای همسایه مثل ارمنستان، ترکیه، گرجستان، تاجیکستان و عراق (به‌ویژه اقلیم کردستان و کرپلا) نیز در این مدت به‌شدت افزایش یافته است.»

دو خبر

۱۲۳ هزار دلار

دولت کانادا در حال آزمایش استفاده از هوش مصنوعی برای کمک به تهیه گزارش‌های کیفیری برای زندانیان فدرال است؛ اقدامی که با انتقاد شدید روبه‌رو شده است. البته اعلام شده این ابزار در حال آزمایش است تا مشخص شود آیا هوش مصنوعی می‌تواند ضمن حفظ نظارت انسانی، به سازماندهی و بررسی کارآمدتر اسناد موجود هنگام تهیه گزارش‌های پروفایل کیفیری کمک کند یا خیر. این طرح آزمایشی در قالب قراردادی به ارزش ۱۲۳ هزار دلار اجرا شده و در محیط آزمایشی از داده‌های ناشناس‌سازی‌شده با داده‌های مصنوعی استفاده شده است.

۱۰۰ میلیون بازدید

ترانه رسمی جام جهانی ۲۰۲۶ با عنوان «دای دای» که شکیرا با همراهی جمعی از کودکان منتشر کرده، فقط دو هفته پس از انتشار از مرز صد میلیون بازدید عبور کرده است. این خواننده کلمبیایی که سابقه حضور در چهار دوره جام جهانی را در کارنامه دارد، اکنون موفق‌ترین هنرمند تاریخ این رقابت‌ها به شمار می‌رود. او تمام سود حاصل از این ترانه را در اختیار برنامه‌های آموزشی خاص کودکان جهان قرار داده است. به این ترتیب، هر بازدید یا هر بار گوش‌کردن به این ترانه می‌تواند سودی را در اختیار نهادهای تصمیم‌گیر برای رفاه و آموزش کودکان قرار دهد.